

DENET SİRKÜLER

Sirküler Tarihi : 15.01.2013
Sirküler No : 2013/031

GİRİŞİM SERMAYESİ FONU

2012 / 67 no.lu Sirkülerimiz de bilgilerinize sunulduğu üzere, 6322 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (R.G. 15.06.2012 - 28324) çerçevesinde girişim sermayesi yatırım ortaklıklarının ve fonlarının teşvik edilmesi gayesiyle vergi kanunlarımızda önemli düzenlemeler yapılmıştır.

Yapılan düzenlemeler ile ilgili olarak [7 Seri No.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliği](#) (R.G. 31.12.2012 - 28514 / 4. Mükerrer) yayımlanmıştır. Söz konusu düzenlemeleri özetlemek gerekirse,

- Sermaye Piyasası Kurulunun düzenleme ve denetimine tabi olarak Türkiye'de kurulmuş veya kurulacak olan girişim sermayesi yatırım ortaklıklarına sermaye olarak konulması veya girişim sermayesi yatırım fonu paylarının satın alınması amacıyla, ilgili dönem kazancından veya beyan edilen gelirden girişim sermayesi fonu ayrılabilir. Ancak, bu fon, kurum kazancının veya beyan edilen gelirin %10'unu ve öz sermayenin %20'sini aşamaz (VUK, 325/A).
- Kurumların, tam mükellefiyete tabi girişim sermayesi yatırım fonu katılma payları ile girişim sermayesi yatırım ortaklıklarının hisse senetlerinden elde ettikleri kâr payları kurumlar vergisinden istisna tutulmuştur (KVK, 5/1-a).
- 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 325/A maddesine göre girişim sermayesi fonu olarak ayrılan tutarların beyan edilen gelirin %10'unu aşmayan kısmı kurumlar vergisi matrahının tespitinde indirim konusu yapılabilir (KVK, 10/g).
- 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 325/A maddesine göre girişim sermayesi fonu olarak ayrılan tutarların beyan edilen gelirin %10'unu aşmayan kısmı, gelir vergisi matrahının tespitinde indirim konusu yapılabilir (GVK, 89/12).

BDO Yayıncılık A.Ş.

Eski Büyükdere Cad. No.14
Park Plaza Kat:4
34398 Maslak/İstanbul
Turkey

Tel: +90 212 365 62 00
Fax: +90 212 365 62 02
e-mail: bdo@bdo.com.tr
www.bdo.com.tr

Garantisi ile sınırlı bir Birleşik Krallık şirketi olan BDO International Limited'in üyesi ve bir Türk anonim şirketi olan BDO Yayıncılık A.Ş., bağımsız üye kuruluşlardan oluşan BDO ağıının bir parçasını teşkil etmektedir.

BDO International global ağıının toplam gelirleri 2011 yılında 5,7 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. BDO, 135 ülkede bulunan 1.118 ofiste faaliyet göstermekte olup, bu ofislerde denetim ve danışmanlık hizmetleri veren ortaklar dahil dünya çapında 49.000 kişi çalışmaktadır.

Dikkat ve titizlikle hazırlanan bu yayın, geniş anlamda görüşleri içermekte olup, genel bir yol gösterici olarak değerlendirilmelidir. Özel durumlara ilgili olarak, mesleki görüş ve yardım almadan, bu yayına dayanarak uygulamalarda bulunulmamalıdır. Bu konuların kendi özel durumunuza ilişkin etkilerini görüşmek için BDO Yayıncılık A.Ş. ile temas kurabilirsiniz. Bu yayındaki bilgilere dayanarak belli eylemlerde bulunmak veya bulunmamak nedeniyle doğabilecek zararlar nedeniyle, BDO Yayıncılık A.Ş. ve ortakları, çalışanları ile yazarları herhangi bir yükümlülük veya sorumluluk kabul etmemektedirler.

Denet'in müşterilerine özel bir hizmetidir. İzinsiz çoğaltılamaz, iktibas edilemez.

6322 sayılı Kanunun gerekçesinde; Türkiye'de kurulmuş veya kurulacak olan, gelişme potansiyeli taşıyan ve kaynak ihtiyacı içerisinde olan girişimci şirketlere kaynak tahsis eden girişim sermayesi yatırım fon veya ortaklıklarına sermaye koyan işletmelerin, vergisel açıdan teşvikinin amaçlandığı belirtilmiştir.

Sirkülerimizde, kurumlar vergisi mükellefleri yönünden girişim sermayesi fonunun uygulama esasları bilgilerinize sunulacaktır.

1- GİRİŞİM SERMAYESİ ORTAKLIKLARI VE FONLARI:

Teknoloji ağırlıklı sanayileşme stratejisinin benimsendiği başta ABD, İngiltere, Fransa, Japonya, Hollanda ve Almanya gibi ülkelerde özellikle II. Dünya Savaşı'ndan sonra ortaya çıkan girişim sermayesi (risk sermayesi) genel olarak; dinamik, yaratıcı ancak finansal gücü yeterli olmayan girişimcilerin yatırım fikirlerini gerçekleştirmeye olanak tanıyan bir yatırım finansmanı biçimi olarak tanımlanabilir.

Girişim şirketleri, Türkiye'de kurulmuş veya kurulacak olan, gelişme potansiyeli taşıyan ve kaynak ihtiyacı olan şirketlerdir. Bu çerçevede, girişim sermayesi, fon fazlasına sahip yatırımcıların, gelişme potansiyeli yüksek olan küçük ve orta ölçekli girişim şirketlerinin oluşumu ve faaliyete geçmesi için yaptıkları uzun vadeli bir yatırım olarak da ifade edilebilir.

Sermaye Piyasası Kurulu tarafından 20.03.2003 tarih ve 25054 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklıklarına İlişkin Esaslar Tebliği (Seri: VI, No: 15) aynı gün yürürlüğe girmiştir. Anılan Tebliğ'e göre, Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklığı (GSYO), kayıtlı sermayeli olarak kurulan ve çıkarılmış sermayelerini esas olarak girişim sermayesi yatırımlarına yönelten ve mülga 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nda risk sermayesi yatırım ortaklığı olarak ifade edilen ortaklıklardır.

Yatırım fonları ise, 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu (R.G. 30.12.2012 - 28513) hükümleri uyarınca tasarruf sahiplerinden, fon katılma payı karşılığında toplanan para ya da diğer varlıklarla, tasarruf sahipleri hesabına, inançlı mülkiyet esaslarına göre Kurulca belirlenen varlık ve haklardan oluşan portföy veya portföyleri işletmek amacıyla portföy yönetim şirketleri tarafından fon iç tüzüğü ile kurulan ve tüzel kişiliği bulunmayan mal varlıklarıdır (SPK, 52).

Ağırlıklı olarak girişim şirketlerine yatırım yapan fonlara ise Girişim Sermayesi Yatırım Fonları (GSYF) denilmektedir. SPK tarafından girişim sermayesi fonlarına ilişkin olarak, henüz Tebliğ bazında yapılmış bir düzenleme bulunmamaktadır.

GSYO ve GSYF'nin kazançları, KVK'nın 5'inci maddesi uyarınca kurumlar vergisinden müstessnadır. KVK'nın 15'inci maddesi uyarınca anılan fon ve ortaklıkların kazançları vergi kesintisine tabidir. Ancak, 2009/14594 sayılı BKK ile vergi kesintisi oranı % 0 olarak belirlenmiştir. Dolayısıyla, GSYO ve GSYF kazançları üzerinde, fiilen herhangi bir vergi yükü bulunmamaktadır.

2- GİRİŞİM SERMAYESİ YATIRIM FONLARI VE ORTAKLIKLARINDAN ELDE EDİLEN KATILMA PAYLARI İLE KAR PAYLARI:

6322 sayılı Kanunla, KVK'nın 5'inci maddesinde yapılan düzenleme ile kurumların tam mükellefiyete tabi girişim sermayesi yatırım fonu katılma payları ile girişim sermayesi yatırım ortaklıklarının hisse senetlerinden elde ettikleri kâr payları kurumlar vergisinden istisna tutulmuştur.

Tam mükellefiyete tabi girişim sermayesi yatırım fonu ve ortaklıklarının katılma payları ile hisse senetlerinden elde edilen kâr payları, KVK'nın 5'inci maddesinde yapılan değişikliğin yürürlüğe girdiği 01/01/2013 tarihinden itibaren uygulanmak üzere kurumlar vergisinden istisna edilmiştir. Dolayısıyla, anılan fon ve ortaklıklardan 2012 yılında elde edilen katılma payları ve kar payları için kurumlar vergisi istisnasından faydalanılamayacaktır.

Ayrıca, tam mükellefiyete tabi girişim sermayesi yatırım fonu ve ortaklıklarının katılma payları ile hisse senetlerinden elde edilen kâr payları hariç olmak üzere diğer fon ve yatırım ortaklıklarının katılma payları ve hisse senetlerinden elde edilen kâr payları iştirak kazancı istisnasından yararlanamayacaktır.

3- GİRİŞİM SERMAYESİ FONU:

Vergi Usul Kanununun 325/A maddesinde, bilanço esasına göre defter tutan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerine, girişim sermayesi yatırım ortaklıklarına sermaye olarak konulması veya girişim sermayesi yatırım fonu katılma paylarının satın alınması amacıyla, ilgili dönem kazancından girişim sermayesi fonu ayırabilme imkânı getirilmiştir.

Girişim sermayesi fonunun indirim konusu yapılabilmesi için;

- İlgili yılda ayrılan fon tutarının beyan edilen gelirin %10'unu ve toplam fon tutarının ise öz sermayenin %20'sini aşmaması (iki şartın birlikte gerçekleşmesi gerekmektedir.),
- Fonun ayrıldığı yılın sonuna kadar Türkiye'de kurulmuş veya kurulacak olan ve Sermaye Piyasası Kurulunun düzenleme ve denetimine tabi girişim sermayesi yatırım ortaklıklarına veya fonlarına yatırım yapılması,
- Ayrılan fon tutarının ilgili yılın kurumlar/gelir vergisi beyannamesinde ayrıca gösterilmesi,

gerekmektedir.

4- İNDİRİM TUTARININ HESAPLANMASI:

İndirim tutarının tespitinde beyan edilen gelir olarak ticari bilanço kâr veya zararına, kanunen kabul edilmeyen giderler eklenmek ve geçmiş yıl zararları ile varsa tüm indirim ve istisnalar düşülmek suretiyle bulunan tutar [Ticari bilanço kârı (zararı) + kanunen kabul edilmeyen giderler - geçmiş yıl zararları - tüm indirim ve istisnalar] dikkate alınmalıdır.

Yapılacak olan indirim, yalnızca kurum kazancının bulunması halinde mümkündür. Ayrıca, kurum kazancının yetersiz olması nedeniyle yapılamayan indirimlerin, sonraki yıllara devredilmesi de mümkün değildir.

Girişim sermayesi fonu ilgili dönem kazancından ayrılacağından, pasifte özel bir fon hesabına alınacak tutar hesap dönemi sonu itibarıyla tespit edilecektir. Bu çerçevede, fon hesabına alınma işleminin, izleyen hesap döneminin başından itibaren kurumlar vergisi beyannamesinin verildiği tarihe kadar yapılması gerekmektedir. Bu şekilde, indirim konusu yapılacak olan kazanç tutarı, ilgili dönemin genel sonuç hesaplarına yansıtılacak olup, kurumlar vergisi beyannamesinin ilgili satırında gösterilmek suretiyle indirimden yararlanılabilecektir.

Dolayısıyla, geçici vergilendirme dönemlerinde fon ayrılması ve indirim uygulamasından yararlanılması mümkün olmayacaktır.

Kurumlar vergisi beyannamesinin verildiği tarihe kadar fon ayrılmaması durumunda da indirimden faydalanmak mümkün olmayacaktır.

Girişim sermayesi fonu olarak ayrılan tutarların, mükelleflerce pasifte geçici bir hesapta tutulması, fonun ayrıldığı yılın sonuna kadar girişim sermayesi yatırım ortaklıklarına veya fonlarına yatırım yapılması gerekmektedir. Aksi takdirde, indirim konusu yapılan tutar nedeniyle zamanında tahakkuk ettirilmeyen vergi, vergi ziyai cezası uygulanmadan, ancak gecikme faizi ile birlikte mükelleften tahsil edilecektir.

Tek Düzen Hesap Planı'nda, işletmede bırakılması ve tasarrufu zorunlu yasal fonlar ile diğer maksatlarla ayrılan fonların "549 - Özel Fonlar Hesabı"nda izlenmesi gerektiği belirtilmiştir. Bu bağlamda, ayrılan girişim sermayesi fonlarının 549 - Özel Fonlar Hesabı'nda izlenmesi gerekmektedir.

İktisap edilen girişim sermayesi hisse senetleri ve/veya fonları ise, iktisap tarihlerinde ilgili oldukları hesaplarda muhasebeleştirilmelidir.

Tebliğ'de verilen örnek şu şekildedir.

Örnek 1: Hesap dönemi takvim yılı olan (A) A.Ş.'nin 2012 yılı dönem sonu öz sermayesi 800.000 TL olup, şirket 2012 yılında 170.000 TL kazanç elde etmiştir. Şirketin ayrıca, 30.000 TL kanunen kabul edilmeyen gideri, 50.000 TL istisna kapsamında serbest bölge kazancı, 20.000 TL yatırım indirimi tutarı ve 2011 yılından 30.000 TL geçmiş yıl zararı bulunmaktadır.

Şirket beyan edilen gelirin [$170.000+30.000-50.000-30.000-20.000=100.000$] %10'u olan 10.000 TL'yi girişim sermayesi fonu olarak ayırarak özel bir fon hesabına almıştır.

Bu durumda (A) A.Ş., beyan edilen gelirin %10'unu ve dönem sonu öz sermayesinin %20'sini aşmayacak şekilde ayırdığı girişim sermayesi fonunu, 25/4/2013 tarihine kadar vereceği 2012 yılı kurumlar vergisi beyannamesinde indirim konusu yapabilecektir.

Yukarıda verilen örnekle ilgili olarak yapılması gereken muhasebe kayıtları şu şekilde olmalıdır:

<u>01/01/2013</u>		
590 Dönem Net Karı	170.000	
	570 Geçmiş Yıllar Karı	170.000
<u>(2012 yılı dönem net karının geçmiş yıllar karı hesabına aktarılması)</u>		
<u>../../2013</u>		
570 Geçmiş Yıllar Karı	10.000	
	549 Özel Fonlar Hesabı	10.000
<u>(İzleyen yılda girişim sermayesi fonunun Özel Fonlar Hesabına alınması)</u>		

Yukarıda da ifade edildiği üzere, fon hesabına alınma işleminin hesap döneminin başından itibaren kurumlar vergisi beyannamesinin verildiği tarihe kadar yapılması gerekmektedir. Vergilendirme dönemleri takvim yılı olanlar için bu süre, 2012 yılı kurumlar vergisi beyannamesinin son verilme tarihi olan 25 Nisan 2013 tarihinde sona ermektedir.

Ayrılan girişim sermayesi fonu tutarı kadar, 31.12.2013 tarihine kadar girişim sermayesi yatırım ortaklıklarına veya fonlarına yatırım yapılması gerekmektedir. Aksi halde eksik tahakkuk ettirilen (10.000 x 0,20) 2.000 TL tutarındaki vergi, gecikme faiziyle birlikte (vergi ziyayı cezası uygulanmadan) tahsil edilecektir.

İndirim konusu yapılacak tutarın tespitinde, her yıl girişim sermayesi fonu olarak ayrılan tutarlar ayrı ayrı dikkate alınacak, önceki yıllarda ayrılan fon tutarları için tekrar indirim uygulanmayacaktır. Ancak, ayrılan toplam fon tutarı hiçbir suretle öz sermayenin %20'sini aşamayacaktır.

5- FON TUTARININ VERGİLENDİRİLMESİ

Fonun ayrıldığı yılın sonuna kadar girişim sermayesi yatırım ortaklıklarına veya fonlarına yatırım yapılmakla birlikte, girişim sermayesi fonu olarak ayrılan tutarların;

- Amacı dışında herhangi bir suretle başka bir hesaba nakledilmesi,
- İşletmeden çekilmesi,
- Ortaklara dağıtılması,
- Dar mükelleflerle ana merkeze aktarılması,
- Mükelleflerle işin terki,
- İşletmenin tasfiyesi, devredilmesi veya bölünmesi,

- Girişim sermayesi yatırım ortaklıklarının hisse senetlerinin veya girişim sermayesi yatırım fonu katılma paylarının elden çıkarılmasından itibaren altı ay içinde aynı amaçla yeniden kullanılmaması,

hallerinde, bu işlemlerin yapıldığı veya sürenin dolduğu dönemde diğer kazançlarla ilişkilendirilmeksizin vergiye tabi tutulması gerekmektedir. Dolayısıyla, bu fon tutarları, beyan edildiği döneme ilişkin dönem zararı, geçmiş yıl zararları, indirim ve istisnalar ile ilişkilendirilmeksizin vergilendirilecektir.

Ayrıca ayrılan girişim sermayesi fonlarının sermayeye ilavesi de mümkün değildir. Aksi takdirde, yukarıda açıklandığı şekilde vergiye tabi olacaktır.

Yukarıda sayılan hallerde sadece girişim sermayesi fonu hesabında tutulan ve önceki yıllarda indirim konusu yapılan tutarlar şartların ihlal edildiği dönemde vergiye tabi tutulacak olup, indirimin yapıldığı dönemlerle ilgili olarak herhangi bir düzeltme işlemi yapılmayacaktır.

ÖRNEK 2: Örnek 1’de belirtilen şirket 1 Eylül 2013 tarihinde 10.000 TL tutarında girişim sermayesi yatırım ortaklığı hissesi almıştır. Anılan hisseleri 1 Aralık 2013 tarihinde satmıştır. Bu durumda, şirketin hisse senetlerini elden çıkardığı tarihten itibaren altı aylık sürenin sonu olan, 1 Haziran 2014 tarihine kadar 10.000 TL tutarında ilgili hisse senetlerine yahut fonlara tekrar yatırım yapması gerekmektedir. Şayet yapmaz ise 2014 yılında dönem kazancı beyan edip, etmediğine bakılmaksızın; fon tutarı üzerinden (10.000 x 0,20) 2.000 TL tutarında kurumlar vergisi hesaplanmalıdır.

ÖRNEK 3: Anılan şirket 4 Mart 2014 tarihinde 70.000 TL tutarında girişim sermayesi yatırım ortaklığı hissesi almıştır. Şirketin 2013 yılı dönem sonu öz sermayesi 1.500.000 TL, 2013 yılında beyan edilen geliri¹ 800.000 TL tutarındadır.

Şirket beyan edilen gelirinin % 10’u olan 80.000 TL’yi girişim sermayesi fonu olarak ayırabilecektir. Ancak, ayrılacak toplam fon tutarı öz sermayenin % 20’si olan 300.000 TL’yi geçemeyecektir.

Anılan hisse senetlerinin 10.000 TL’lik kısmı 2012 yılı kazancının tespitinde indirim konusu yapılan girişim sermayesi fon tutarıyla ilgilidir. Dolayısıyla, şirketin 2013 yılı beyannamesinde indirim konusu yapabileceği girişim sermayesi fonu (70.000 - 10.000) 60.000 TL tutarında olacaktır.

Saygılarımızla.

¹ Beyan edilen gelir; kanunen kabul edilmeyen giderler eklenmek ve geçmiş yıl zararları ile varsa tüm indirim ve istisnalar düşülmek suretiyle bulunacaktır.